

den gældende Ret i det hele Territorialprincipippet, idet det, for saa vidt angaar tidligere udgivne Værker, kun er de her i Landet udgivne eller — ved Kunstværker — de her i Landet udførte Værker, som beskyttes, men da ogsaa alle disse uden Hensyn til Frembringerens Nationalitet. I en enkelt Retning er dog Lov af 29de December 1857 inkonsekvent, idet § 20 kun rammer Indførel af danske Forfatters Værker — et forøvrigt ikke ganske klart Begreb. Lignende Regler gælde i hollandsk og engelsk Ret.

Andet Steds gennemføres nu næsten overalt Nationalitetsprincippet, saaledes at det afgørende i første Instans er Forfatterens, Kunstnerens o. s. v. Nationalitet, hvorhos man dog i Reglen for at værne om den indenlandske Forlagsvirksomhed tillige beskytter fremmede Forfatters Værker, naar disse udgives i Landet, jfr. i det hele norsk Lov (1876) § 45, svensk Lov (1877) § 19, jfr. Lov 3dje Maj 1867 § 7, finsk Lov § 32, tysk Lov (1870) § 61, portugisisk Civilkodex Art. 578¹⁾. Ved en ny Lovordning bør dette sidste System sikkert foretrækkes, særlig i et lille Land som Danmark. Paa mange videnskabelige Omraader er det nemlig paa Grund af den lille Læsekreds, som her kan paaregnes, almindeligt, at Forfatterne ere nødsagede til at udgive deres betydeligste Værker paa fremmed Forlag, navnlig ofte i fremmede Tidsskrifter. Men derfor at nægte dem al Beskyttelse vilde være ganske ubilligt. Ligeledes vilde det være urimeligt at nægte danske Kunstnere Beskyttelse for deres uden Studieophold i Udlandet udførte Kunstværker, som regelmæssig hjemsendes og udstilles og afhændes her. — Naar der i Forslaget lægges Vægt paa, om Frembringeren er dansk Underjaat og ikke paa, om han er Statsborger, hvilket kunde synes at ligge nærmere, saa sker dette kun, fordi Begrebet Underjaat formentlig efter vor Ret er mere klart og uomtvisteligt end Begrebet Statsborger, om hvis Bestemmelse der snarere kan rejses Tvivl. Hvad Paragraffens Formulering angaar, bemærkes endnu, at det maa anses rigtigere at udtale den positive Regel om Lovens sted-

lige Omraade direkte, i Stedet for kun at lade den fremgaa forudsætningsvis af Reglen om, at Loven ved kongelig Anordning kan gøres anvendelig ogsaa paa andre (fremmede) Værker. Paragraffens andet Stykke stemmer i øvrigt i Hovedsagen med den gældende Ret. At Reglen kun angaar de i §§ 1—40 givne Forskrifter, har sin Grund i, at det ikke er en Betingelse for Tiltrædelsen til Bernerkonventionen, at der kan indrømmes Udlændinge Beskyttelse for de i Lovens tredje Afsnit omhandlede Frembringelser.

Til § 46.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Lovens Forhold til den ældre Lovgivning kunne forskellige Systemer bringes til Anvendelse, ligesom Forholdet i andre Love er afgjort paa forskellige Maade. Ved en Lov som denne, der i alt væsentligt kun gaar ud paa at give en mere udstrakt Beskyttelse, synes det naturlige System imidlertid at være det i adskillige nyere Love, f. Eks. den norske og tyske Lovgivning, fulgte, at den nye Lov ogsaa faar Anvendelse paa ældre Værker, blot med et Forbehold i Henseende til tidligere stiftede Rettsforhold. Til en vis Grad — navnlig med Hensyn til Oversættelsesretten, der jo væsentlig først ved denne Lov tillægges Forfatteren — er en saadan Regel vist endog nødvendig, for at en Tiltrædelse til Bernerkonventionen kan finde Sted. Dennes Artikel 14 bestemmer nemlig, at Konventionen skal komme til Anvendelse ogsaa paa allerede udgivne Værker, for saa vidt Forfatterretten ikke allerede er bortfalden. Herved vil det vel ikke være udelukket at betinge den nye Lovs Anvendelighed af, at Beskyttelsen efter den ældre Ret ikke allerede helt er bortfalden, hvilket Princip er udtrykt i Lov af 12te April 1889; men denne Reservation, der navnlig kun vilde faa praktisk Betydning for Kunstværker og Fotografier, idet den almindelige Beskyttelsesfrist her udvides, synes i og for sig unaturlig. Ansas den videre gaaende Beskyttelse nu som rimelig, er der formentlig ingen Grund til at nægte de ældre Værker den, undtagen hvor Tredjemands Ret herved vilde krænses. Men hertil er der netop taget Hensyn i Paragraffens andet, tredje og fjerde Stykke. Paa en lignende Tanke hvile ogsaa Bestemmelserne i Lov af 21de Februar 1868 §§ 2—4, der blot ikke gennemføre Tanken fuldt ud.

Kun i eet Punkt vil formentlig den nye Lov medføre en Indskrænkning i tidligere bestaaende Rettigheder, nemlig med Hensyn til posthume litterære og musikalske Værker, da disse vistnok ifølge Lov af 21de Februar 1868

1) Paa Nationalitetsprincippet hvile ogsaa svestisk Lov Art. 10 og spansk Lov Art. 50 flg., der dog under Forudsætning af Gensidighed eo ipso indrømme ogsaa fremmede Forfatters Beskyttelse. Derimod have den franske Lov af 26. Mars 1852 og belgisk Lov Art. 38 opgivet enhver national eller territorial Begrænsning og beskytte uden Hensyn til Gensidighed fremmede Forfattere lige saa vel som indenlandske.